

ROMATOİD ARTİRİT TANILI YAŞLI BİREYLERDE OSTEOPOROZ VARLIĞINI ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ

DR AYŞE NUR BAYINDIR AKBAŞ

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ ROMATOLOJİ BİLİMDALI

- Romatoid artrit (RA) etyolojisi bilinmeyen, sık görülen, sistemik, otoimmün bir hastalıktır. Simetrik olarak eklemlerde artrite yol açar.
- Kontrolsüz inflamasyon, kardiyovasküler hastalık oranlarını artırır, osteoporoz ve bazı kanser türleri dahil olmak üzere başka hastalıkların ortaya çıkmasını kolaylaştırabilir

Scott D. L, Wolfe F, Huizinga T. W. J. Rheumatoid arthritis. Lancet 2010; 376: 1094– 1108

Osteoporoz (OP) ise düşük kemik kütlesi ve kemik dokusunun mikro mimari yapısının bozulması sonucu kemik kırılabilirliğinin ve kırık olasılığının artması ile karakterize bir kas iskelet sistemi hastalığıdır

Romatoid artrit (RA) lokal ve sistemik kemik kaybı ile karakterizedir RA tedavisinde diğer enflamatuvar hastalıklardan daha fazla kullanılan glukokortikoidler, RA'da OP gelişiminde de çok önemli bir rol oynamaktadır

Cosman F, de Beur SJ, LeBoff MS, Lewiecki EM, Tanner B, Randall S, Lindsay R; National Osteoporosis Foundation. Clinician's Guide to Prevention and Treatment of Osteoporosis. Osteoporos Int. 2014 Oct;25(10):2359-81. doi: 10.1007/s00198-014-2794-2. Epub 2014 Aug 15. Erratum in: Osteoporos Int. 2015 Jul;26(7):2045-7. PMID: 25182228; PMCID: PMC4176573.

- RA hastalarında OP yaygınlığı ile ilgili farklı sonuçlar mevcuttur.
- Bir metaanaliz de OP'nin RA hastalarındaki prevalansı %27.6 olarak hesaplanmıştır.
- Yine aynı metaanalizde osteoporoz prevalansı Afrika' da % 46.1, Asya'da % 30,6, Avrupa' da %25,6 ve Amerika' da %19.5 olarak belirtilmiştir
- Moshayedi S, Tasorian B, Almasi-Hashiani A. The prevalence of osteoporosis in rheumatoid arthritis patient: a systematic review and meta-analysis. Sci Rep. 2022 Sep 23;12(1):15844. doi: 10.1038/s41598-022-20016-x. PMID: 36151246; PMCID: PMC9508181.

- Biz bu çalışmada 65 yaş st RA tanılı bireylerde osteoporoz sıklığı ve bu durumu etkileyen faktörleri belirlemeyi amaçladık
- Çalışmaya, Pamukkale Üniversitesi Romatoloji kliniğı tarafından takip edilen yaş ortalaması 71.59 ± 4.95 yıl olan 138 (90 kadın, 48 erkek) yaşlı RA'lı birey dahil edildi.
- Bireylerin demografik verileri kaydedildikten sonra daha öncesinde osteoporoz tanısı olup olmadığı kaydedildi.
- Hastaların DEXA ile osteoporoz taramaları yapıldı.
- Hastaların D vitamini düzeyleri, ürik asit düzeyleri, böbrek fonksiyon testleri, kalsiyum-fosfor düzeyleri, parathormon düzeyleri ölçüldü.

	ORTALAMA DEĞERLERİ
Albumin	41.48 mg/dl
Kalsiyum	9.2 mg/dl
Fosfor	4.2 mg/dl
Parathormon	73 ng/L
Ürik asit	4.53 mg7dl
25 OH Dvit	21,6 ug/L
ESR	28 mm/h
CRP	8.9 mg/dl
Kreatinin	0.78 mg/dl
DEXA L2-4	-1.14
DEXA FEMUR NECK	-1.35
DAS 28	3.28

Çalışmaya katılan bireylerin çalışma öncesi %36,2'sinde osteoporoz tanısı mevcut iken, osteoporoz taraması sonrası oranın %72,5 olduğu belirlendi. Bu bireylerin %73'ü kadın ve %27'si erkek idi. Osteoporoz varlığını etkileyebilecek faktörler incelendiğinde;

- vücut kitle indeksi ($p=0,05$),
- ürik asit ($p=0,023$),
- 25 OH D vitamini ($p=0,024$), anlamlı bulundu.
- Hastaların %10.1'i halen aktif sigara içicisi, %23.2' si kullanıp bırakmış, % 66,7' si hiç sigara kullanmamıştı.
- Hastalık süresi ortalama 10,9 yıldır.

KULLANILAN İLAÇ	KULLANAN HASTA SAYISI	ORAN %
STEROİD	95	%68,8
CS DMARD	112	%81.2
HD DMARD	4	%2.9
BD DMARD	27	%19,6

SONUÇ

- RA, kemik yoğunluğunda lokalize ve jeneralize azalmaya yol açan ve sonunda OP'ye neden olan kronik inflamatuvar bir hastalıktır.
- Kemik kırıkları, OP'nin neden olduğu RA hastalarında en sık görülen komplikasyonlardan biridir ve yaşlılıkta kötü prognoz ve düşük yaşam kalitesi ile ilişkilidir.
- RA tanılı ve özellikle yaşlı RA tanılı bireylerde OP tanısı hususunda daha dikkatli davranmalı ve gerekli önlemleri almalıyız.

2022 American College of Rheumatology Guideline for the Prevention and Treatment of Glucocorticoid-Induced Osteoporosis

